

N Á D E J – R E M É N Y S É G

nezisková organizácia

Hlavná 196, 946 21 Veľké Kosihy
zapísaný: KÚ v Nitre pod č. OVVS/NO-1/97

---

riaditeľ: Mgr. Kálmán Szócs
e-mail: nadej@resocializacia.sk

tel./fax: 035 / 77 97 150
web: www.resocializacia.sk

RESOCIALIZAČNÝ PROGRAM CENTRA

RESOCIALIZAČNÝ PROGRAM CENTRA

Nádej – Reménység, n. o.
adresa: Hlavná 196, 946 21 Veľké Kosihy
tel.: 035 / 77 97 150, 0905 140037
e-mail: nadej@resocializacia.sk
web: www.resocializacia.sk

Program sa vykonáva na adrese:

Hlavná 196, 946 21 Veľké Kosihy

Cieľovou skupinou sú

Závislí ľudia (od 18 do 55 rokov) a ich rodinní príslušníci.

Drogovo závislí sú mladí ľudia, často nezamestnaní bez kvalifikácie. Závislí od alkoholu sú od nich starší, vo viacerých prípadoch so zníženou pracovnou schopnosťou.

V posledných rokoch sledujeme, že mladí narkomani kombinujú narkotiká s alkoholom a s liekmi, medzi alkoholikmi stredného veku sa nájdu klienti, ktorí majú skúsenosti aj s narkotikami. Navyše svoje závislosti kombinujú aj s hazardnými hrami alebo s virtuálnym svetom.

Ich zdravotný, psychický a sociálny stav je značne poškodený.

Podmienky prijatia do centra

RC funguje na báze dobrovoľnosti.

Na základe podanej žiadosti – Žiadosť a údaje (príloha č. 1), Príprava žiadateľa na osobný pohovor (príloha č. 2), odporúčania odborníka (psychiatra), zdravotníckeho zariadenia a odporúčania orgánu Sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (SPODaSK) v spolupráci so sociálnym kurátorom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny môže byť žiadateľ prijatý, umiestnený v RC.

Centrum nevie prijať rodiča (závislého) s dieťaťom a klienta s imunodeficienciou.

O prijatí rozhodne riaditeľ RC po osobnom pohovore so žiadateľom (a jeho opatrovníkom) a príbuzným(i).

Na prijímacom pohovore žiadateľ (a jeho opatrovník) a príbuzní sú oboznámení s resocializačným programom centra, dohodne sa o forme financovania, o vzájomnej spolupráci a o aktívnej účasti obyvateľa a príbuzných na resocializačnom programe. Využitím možnosti stať sa členom komunity – vlastným rozhodnutím – vstupuje žiadateľ do procesu riešenia svojej závislosti (podpisom zmluvy).

Z vykonávaného resocializačného programu vystupuje klient:

1. Dobrovoľným odchodom

- dobrovoľný odchod do domáceho prostredia po zvládnutí resocializačného programu,
- dobrovoľný odchod do iného chráneného prostredia po skončení resocializačného programu,
- predčasne – (fáza I, II, III). Obyvatel' je povinný svoje rozhodnutie oznámiť riaditeľovi RC a súčasne svoje rozhodnutie ohlásiť aj rodinným príslušníkom.

2. Premiestnením do iného zariadenia

V prípade obyvateľa, ktorého aktuálny zdravotný stav (telesný, duševný) na základe lekárskeho odporúčania nezodpovedá tunajším podmienkam a jeho stav vyžaduje zvýšenú starostlivosť, ktorú zariadenie nie je schopné zaistiť.

Počas liečby v zdravotníckom zariadení klient ostáva členom komunity (je vedený v evidencii) a po skončení liečby na základe lekárskeho odporúčania s vedomím klienta a jeho rodinných príslušníkov jeho resocializačný proces bude prehodnotený: uzavretý alebo pokračovaný.

3. Klient je z vykonávania resocializačného programu prepustený – vylúčený:

- keď klient nespolupracuje:
Zamestnania s resocializačným účinkom prebiehajú s každodennou pravidelnosťou. Ich priebeh určuje vedenie centra pri prekonzultovaní s komunitou. Aktívna účasť na pravidelných programoch komunity je od každého klienta očakávaná, je pre každého povinná! Aktívnou účasťou na svojej resocializácii dostávajú v komunite trávené dni pre človeka zmysel a jeho život cieľ.
- keď je klient agresívny:
Agresívna forma chovania je neprijateľná ani vo forme hádok, nadávok, vyhrážok, krikov a pod. Obyvatelia RC sa nemôžu správať agresívne ani sami k sebe, voči ostatným, ani voči terapeutom. Ak sa tak stane, môže nastať okamžité vylúčenie z komunity. Toto pravidlo platí aj na všetky deštruktívne chovania sa, ktoré by ohrozovali liečebnú atmosféru komunity. Nie je dovolená žiadna forma chovania sa, ktorá nie je v súlade s verejnou morálkou a uráža ostatných. Spolupáchatel'stvo, krytie a ľahostajnosť škodia terapeutickému prostrediu.
- po recidíve, keď klient nie je schopný nápravy:
Spoločným cieľom RC a motivovaných klientov je dosiahnuť a žiť čistý, plnohodnotný život. Preto doniesť alebo si dať doniesť do centra alkohol, narkotiká, prípadne lieky (výnimkou sú tie, ktoré predpísal lekár) je prísne zakázané. Úcta k čistému prostrediu je od každého klienta očakávaná.
- keď klient fajčí v obytných priestoroch:
V obytných priestoroch – na izbách, v spoločenských miestnostiach atď. – je fajčenie prísne zakázané. Fajčiť sa môže iba na vyhradenom mieste, po večierke sa fajčiť nemôže (v období nočného kl'udu od 22:00 do 06:00).

Celkový počet miest v centre je 15 – 1 skupina v jednej budove.

Prostredie, samotný pozemok centra (2,7 ha) ponúkol možnosť na vytvorenie príjemného prostredia. Nachádza sa na ňom veľa stromov. Mohli byť vytvorené park a ihrisko. Značnú ďalšiu jeho časť užívame ako záhradu na pestovanie ovocia a zeleniny. So svojimi klientmi plynule robíme na tom, aby sa naše okolie stalo krásnym a užitočným pre celú komunitu.

Na poschodí dvojpodlažnej budovy sa nachádza 8 dvojlôžkových izieb s vlastným hygienickým zariadením (sprchovací kút, WC, umývadlo). Izby sú vkusne zariadené a zároveň s prihliadnutím, aby boli vytvorené a zachované pre každého klienta podmienky súkromia. Každý má vlastnú skriňu pre svoje šaty, posteľ, nočný stolík, písací stôl so stoličkou. Klienti majú navyše možnosť priniesť si z domu obľúbené predmety či drobné kusy nábytku po vzájomnej dohode s riaditeľom.

Na poschodí sa ďalej nachádza služobná miestnosť s vlastným hygienickým zariadením. Izba je zariadená skriňou na šaty, kreslami, písacím stolom so stoličkou, posteľou s nočným stolíkom, počítačom, ktoré zaisťujú psychológovi, sociálnemu pracovníkovi podmienky na vykonávanie ich práce a na zachovanie podmienok súkromia. Kancelárske priestory (2 miestnosti) umožňujú odborným pracovníkom dostatok miesta na vykonávanie ich práce a kaplnka v areáli RC ponúka tiež vhodné okolnosti pre osobné rozhovory.

Na poschodí sa nachádza malá kuchynka pre klientov, vybavená kuchynskou linkou s drezom, chladničkou a rýchlou kanvicou.

Spoločná jedáleň pre klientov a zamestnancov zariadenia s veľkou spoločenskou miestnosťou (konferenčné stoly, stoličky, TV prijímač, koberce, záclony) sa nachádzajú na prízemí, sú pekne a esteticky upravené s bezbariérovým prístupom. Na prízemí sa ďalej nachádzajú: kuchyňa, pracovne (pre biele a farebné prádlo), kancelárske priestory, kotolňa, sociálne zariadenia (WC ženy, WC muži).

Kontakty s rodinou sa dejú pravidelne za účelom poskytovania aktuálnych informácií, alebo za účelom poradenstva. Sú organizované pre nich skupiny raz mesačne. Spoločenská miestnosť dáva dostatok miesta pre skupinové sedenia s rodinnými príslušníkmi a sociálne zariadenia (WC ženy, WC muži) na prízemí zabezpečujú pre nich možnosť potrebnej osobnej hygieny.

Odborný tím zamestnancov centra tvoria:

- sociálny pracovník (ukončené vzdelanie: diplomovaný právnik), podľa § 45 ods. 1 písm. a) Zákona č. 219/2014 Z.z. o sociálnej práci a o podmienkach na výkon niektorých odborných činností v oblasti sociálnych vecí a rodiny
- psychológ (ukončené vzdelanie: diplomovaný psychológ).

Starostlivosť v skupine zabezpečujú 4 - 6 zamestnancov:

- aspoň 2 zamestnanci s ukončeným vysokoškolským vzdelaním 2. stupňa v odbore sociálna práca, psychológia alebo pedagogika.
- ostatní zamestnanci najmenej s úplným stredným vzdelaním (všeobecné či odborné) alebo vysokoškolským vzdelaním 1. stupňa.

Priebeh prijatia na vykonávanie resocializačného programu a oboznámenie s resocializačným programom:

Prvokontakt – na základe telefonického, elektronického popr. písomného alebo osobného kontaktu ponúkame záujemcom, aby sa oboznámili s našim resocializačným programom. Dohodneme sa na čase a dátume informačného pohovoru.

Informačný pohovor (cca 1 hodina) – vedie riaditeľ RC alebo ním poverená osoba.

V rámci informačného pohovoru dávame záujemcom priestor, aby hovorili o svojich problémoch. Na základe získaných informácií sú potom oboznámení s resocializačným programom Nádej – Reménység. Zároveň spoločne určíme dátum a čas prijímacieho pohovoru a informujeme o vybavení a vyplnení potrebných dokladov k vstupu do resocializačného procesu.

Potrebné doklady a náležitosti pri vstupe do resocializačného procesu:

- údaje týkajúce sa zdravotného stavu klienta (podľa tlačíva „Žiadosť a údaje“), či je schopný postarať sa o seba a či netrpí (netrpel v poslednom mesiaci) infekčným ochorením,
- odporúčanie odborného lekára (psychiater, adiktológ),
- vyplnenie nami zostavených tlačív: Žiadosť a údaje, Príprava žiadateľa na prvý pohovor,
- odporúčania orgánu SPODaSK.

Prijímací pohovor (cca 1 hodina) – vedie riaditeľ centra alebo ním poverená osoba. Po získaní potrebných informácií z oboch strán vypracujeme individuálny resocializačný plán klienta a podpíšeme dohodu o vykonávaní resocializačného programu.

Po prijatí do centra, službukonajúci zamestnanec zavedie obyvateľa na jeho izbu a oboznámi ho s celým priestorom.

Cieľom **odborných metód prác** resocializačného programu je, aby klient dokázal urobiť svoje vlastné rozhodnutie a stal sa schopným na odbúranie starého závislého života, zároveň aj na vybudovanie nového (čistého); osvojil si nové kompetencie a schopnosti a to prijatím svojej aktuálnej zodpovednosti.

Odborné metódy resocializačného procesu v centre Nádej – Reménység:

1. Sociálna práca, sociálna rehabilitácia (v I. a v II. fáze, podľa potreby aj v III. fáze)
  - posilňovanie návykov sebaobsluhy, podpora samostatnosti pri stravovaní, v osobnej hygiene, v hygiene okolia, v upratovaní, v žehlení, v praní, atď.
  - rozvoj a nácvik zručnosti
  - sociálna komunikácia: rozvoj reči, slovnej zásoby
  - sociálne vzťahy a pravidlá správania – s pomocou psychosociálnych cvičení
  - orientácia v bežných životných situáciách: nákupy, vybavovanie jednoduchých životných a úradných záležitostí, atď.

2. Špeciálne sociálne poradenstvo (v I., v II. aj v III. fáze, pred aj po resocializácii)
- spolupráca s rodinou, príp. s opatrovníkom v prípade ak je klient obmedzený alebo pozbavený spôsobilosti na právne úkony (konzultácie, poradenstvo) podľa potreby, osobný pohovor min. 1x mesačne, plynulý telefonický kontakt
  - pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov
  - osobný a telefonický kontakt so záujemcom, prvokontakt

Sociálne poradenstvo pomáha klientom aj rodinným príslušníkom, ako prekonať rôzne prekážky, odolávať pokušeniam, aby klient neprepadol recidíve; pomáha adaptovať sa na nové životné podmienky a učiť sa novému spôsobu života. Aby tieto ciele boli dosiahnuteľné, zaisťujeme pre klientov s týždennou pravidelnosťou 1,5 hod. zamestnanie s témou sociálno-právnych poznatkov.

3. Aplikované metódy sociálnej práce (v I., v II. aj v III. fáze)
Skupinové sedenia s cieľom:

- sebapoznávania
- sebabudovania osobnosti
- riešenia konfliktov
- osobného ohodnotenia
- aplikácie literárnych diel
- oboznámenia sa so spirituálnymi hodnotami

Skupina sebapoznávacia a sebabudovania osobnosti, skupina riešenia konfliktov a osobné ohodnotenie:

Tieto skupiny spustia v jedincoch, ktorí sú rozvíjateľní, proces učenia sa na úrovni rozumu, citov a správania, ktorý môže viesť k pozitívnym zmenám (napríklad lepšie vytváranie vzťahov, rast identity, zlepšenie schopnosti riešiť problémy, atď.).

Ciele:

- zmapovanie osobností členov skupiny
- posilňovanie existujúcich hodnôt, analýza nedostatkov a problematických oblastí
- vzrast sebadôvery, znižovanie pocitov neistoty
- určenie rastu, zmeny
- uvedomenie a zdôrazňovanie si silných stránok posilňuje sebamenežovanie
- vznik pocitu zodpovednosti.

Metódy:

- dávame možnosť na individuálne predstavenie sa
- spojenie teórie a praxe
- situačné hry, cvičenia
- analýza vlastnej osobnosti, odkrytie silných a slabých stránok
- rozoberanie filmu, románu, súvisiaceho s témou.

Spirituálna skupina, aplikácia literárnych diel:

Úlohou skupiny je predovšetkým spoznanie nových, spirituálnych hodnôt, neskoršie aj ich naplnenie a zabudovanie do osobnosti. Aplikácia literárnych diel sa praktizuje prečítaním vhodnej literatúry – románov, poviedok, básní, životopisov –, dokonca aj biblického textu. Ich cieľom je uľahčiť klientom pochopiť situácie, ktoré sú pre nich náročné a dať im možnosť na vyjadrenie svojich citov, ktoré sa k týmto situáciám viažu.

Ciele:

- spoznanie spirituálnych hodnôt a naplnenie spirituálnych potrieb
- klient nájde zmysel a cieľ života
- zborenie zábran klienta
- integrovanie odmietnutých častí osobnosti
- riešenie vnútorných konfliktov
- otvorenie priestoru pre pokračovanie uviaznutého vývoja osobnosti
- hlbšie prežívanie interpersonálneho života
- zrelšie znovazapojenie sa do úloh života
- zvládnutie spirituálnej krízy klienta.

Metódy:

- počúvanie hudby
- spoločné prejednanie témy
- spôsob presadenia ponaučení do skutočnosti
- situačné hry
- rozbor vlastnej osobnosti, odkrytie silných a slabých stránok
- vytvorenie správneho sebahodnotenia na základe spätnej väzby
- spoločný zážitok k posilneniu sociálnych kompetencií.

4. Kreatívna a pracovná výchova

- kreatívna výchova
- nácvik pracovných zručností

Formou estetických a kreatívnych zamestnaní, ktoré nenesú produktívne znaky, pomáhame pri získavaní a zvyšovaní pracovnej aktivity.

Zamestnania, ktoré nenesú produktívne znaky – hlavne v prvých mesiacoch resocializácie – rozvíjajú všeobecné a špeciálne schopnosti klientov. Ak sa niečomu venujem, má to význam. Zo strany prostredia je dôležité uznanie. Pomáha klientom spracovať pocit menejcennosti. Získané skúsenosti neskoršie nielenže obohacujú život jednotlivca, ale stávajú sa aj cennou skúsenosťou, dokonca zručnosťou aj v práci, napr. obrábanie dreva, kovu, príprava menších ozdobných predmetov, práca s hlinou, atď.

Centrum zabezpečuje v rámci kreatívnej a pracovnej výchovy ochranné pomôcky a poučenie o pravidlách bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, a klient je povinný používať ochranné pomôcky a dodržiavať pravidlá BOZP.

Nácvik pracovných zručností a k nemu patriace hodnoty (sebaúcta, zodpovednosť, ekologický cit) hrajú významnú úlohu v dlhodobom procese rehabilitácie a resocializácie.

Kritériá prechodu medzi jednotlivými fázami resocializačného programu:

Resocializačný proces vymedzujeme do nasledovných fáz:

I. fáza: je adaptáciou na pomery komunity – adaptačno-motivačné. Resocializant je zaradený do jednoduchých prác (upratovanie, záhrada). Zúčastňuje sa na komunitných posedeniach. V tomto období nemôže opustiť areál bez dozoru, kontakty s rodinou sú minimalizované. Ak je klient rozvíjateľný, osvojí si normy spoločenstva, prijíma seba aj ostatných, prijme užitočnú radu od iných.

II. fáza: je obdobím rastúcej zodpovednosti. Klient vykonáva naďalej len jednoduché práce, ale začne brať za svoju prácu zodpovednosť. Začína kontakt s rodinou a môže ju navštevovať (na jeden deň). Stáva sa aktívnym členom komunity: výkonnosť klienta sa fyzicky aj psychicky vyvíja, začína sa orientovať na danú úlohu. Klient začína brať zodpovednosť za svoje slová, činy a za ostatných.

III. fáza: klient sa stáva schopným pracovať sústavne a zodpovedne – zvláda aj zložitejšie práce. Na posedeniach komunity je aktívny, vie brať aj dávať. Konfliktne situácie dokáže riešiť. Začína samostatne fungovať – rieši svoje sociálne pomery, vzťahy. Nachádza sa v stabilizačnom období. Klient nájde cieľ a význam života, stane sa odolným voči škodlivým názorom a vplyvom iných, lichotením sa nenechá ovplyvňovať a z kritiky sa nezrúti. Klient je podporený, aby sa nebál ťažkostí, aby sa nezľakol skutočnosti, aby našiel riešenie na problémy. Antisociálne správanie sa preformuje na prosociálne, klient sa stane schopným aj na vytvorenie hlbšieho vzťahu.

CIELE, FÁZY, SCHOPNOSTI

	Cieľ, čo plánujem dosiahnuť	Kritériá prechodu medzi jednotlivými fázami; kompetencie, schopnosti, ukazovatele
I. f á z a	trvanie: prvých 3 až 6 mesiacov	
	1. zdravá komunikácia: úprimnosť 2. aktívna účasť	1. uznanie závislosti 2. uznanie bezmocnosti 3. schopnosť žiadať o pomoc 4. schopnosť prijať pomoc
II. f á z a	trvanie: do konca prvého roka	
	1. aktívna účasť a) schopnosť pracovať v skupine b) posilnenie autonómie	1. objektivita (myslenie, pocity, správanie) 2. empatia (rozvíjanie pozornosti a sústredenia sa) 3. vzájomná pomoc, povzbudenie druhého 4. pozitívne myslenie 1. schopnosť sebaujadrenia 2. schopnosť tvorby a realizovania samostatných a konštruktívnych myšlienok 3. zdravé sebaopoznanie
III. f á z a	trvanie: od 13. do 18. mesiaca	
	1. zdravá sebadôvera 2. prijatie a posilnenie zodpovednosti 3. riešenie a spracovanie konfliktov	1. schopnosť riešiť problémy a urobiť svoje rozhodnutia 2. rozvíjanie sa v učení a vo výkonnosti 3. čínorodosť 4. zážitok z úspechu 1. dôslednosť 2. kreativita 3. iniciatívnosť 4. flexibilita 1. schopnosť spracovania úspechov a neúspechov 2. uvoľnenie konfliktov

Štandardný denný režim centra je nasledovný:

06:30	Budíček
06:45 – 06:55	Rozcvička
07:00 – 07:15	Raňajky
07:20 – 07:55	Upratovanie na izbách / Rajóny
08:00 – 09:30	Ranná komunita, rozdelenie prác
09:30 – 10:00	Desiata, káva
10:00 – 12:00	Pracovná výchova
12:30 – 13:00	Obed
13:00 – 14:00	Osobné voľno, relax
14:00 – 16:30	Pracovná výchova
17:00 – 18:30	Skupinové sedenie
18:45 – 19:00	Večera
19:00 – 22:00	Kultúrny, náboženský a športový program
22:00	Večierka

Výnimku tvoria sobota a nedeľa: budíček o 7.30 hod., raňajky o 8.30 hod. V sobotu do obeda sa robí veľké upratovanie celého domu. V nedeľu je kultúrny, náboženský a športový program.

V štandardnom dennom režime môže byť zmena na určitú dobu závisiac od ročných období po predošlom dohodnutí na veľkej komunite.

Používané metódy, techniky, postupy a vôbec celá starostlivosť smeruje k tomu, aby klient neostal len pasívnym prijímateľom, ale sa stal aktívnym účastníkom vlastnej rehabilitácie a resocializácie. Závislého človeka, keď nás požiada o pomoc, sa snažíme presvedčiť, aby si uvedomil svoju znevýhodnenú sociálnu situáciu. Napriek tejto jeho situácii ho pozývame, aby aktívne spolupracoval na jej riešení. Využitie možnosti stať sa členom komunity, musí byť jeho vlastným rozhodnutím, čím vstupuje do procesu riešenia svojej závislosti.

Odborné metódy spolu s pracovnou výchovou a k nim patriace hodnoty (sebaúcta, zodpovednosť, ekologický cit) hrajú významnú úlohu v dlhodobom procese rehabilitácie a resocializácie. Klienti u nás dostávajú prácu už od prvého dňa po vstupe do komunity. Učíme ich postarať sa o poriadok okolo seba, v dome, v areáli, postarať sa o záhradu, o kuchyňu atď. Učíme ich plynulému vykonávaniu práce, uznávaniu pracoviska a spolupracovníkov.

Zameriava sa na prijatie zodpovednosti. Komunita totiž postupne deleguje viacej a viacej zodpovednosti na klienta. Túto delegovanú zodpovednosť potom kontroluje a sleduje. Rastúca zodpovednosť má svoju váhu. Klient si musí zvážiť čo urobí a čo neurobí.

Individuálny resocializačný plán sa tvorí a vyhodnocuje na základe nasledovných hľadísk:

Cieľ procesu:

Komplexný plán podľa potrieb klienta, v ktorom sú zahrnuté všetky oblasti života: rozvoj samostatnosti, rozvoj schopností, vedúce k jeho spokojnosti, spolužitia v jeho prostredí (inklúzii), umožňujú mu viesť čo najsamostatnejší život a smerujú k vyššej kvalite života.

Účastníci procesu:

- sociálny pracovník, asistent sociálnej práce, psychológ, psychiater, pedagóg, teológ, ošetrojúci lekár
- klient komunity
- rodinní príslušníci, alebo opatrovník

Ide o tímovú spoluprácu smerujúcu k dosiahnutiu vytýčeného cieľa.

Vstupy do procesu:

- základné informácie o zdravotnom stave klienta
- odporúčenie odborného lekára (adiktológ, psychiater)
- príprava žiadateľa na prvý pohovor
- záznam o zaradení žiadateľa do komunity (anamnéza osobná, rodinná, psychologická, sociálna, vrátane pracovnej a záujmovej oblasti)
- súhlas žiadateľa, príp. jeho opatrovníka – podpísanie zmluvy
- sformulovanie dlhodobých cieľov

Plán rehabilitácie a resocializácie:

- sociálna práca, sociálna rehabilitácia
- špeciálne sociálne poradenstvo
- centrom aplikované metódy sociálnej práce (vo forme skupinových sedení)
- výchovné a kreatívne zamestnania, nácvik pracovných zručností
- voľnočasové aktivity, záujmová a kultúrna činnosť
- zabezpečenie zdravotnej rehabilitácie
- utváranie podmienok na vzdelávanie, na pracovné uplatnenie
- ponuka chránených priestorov na bývanie a stravovanie

Tvorba IRP:

V rámci prijímacieho pohovoru zachycuje riaditeľ alebo sociálny pracovník životnú anamnézu klienta (pohovor v trvaní cca 1 hodiny), vrátane informácií sociálneho charakteru, týkajúcich sa rodinného života, pracovnej a záujmovej stránky. Na základe získaných informácií, odporúčania psychiatra a odporúčania sociálneho kurátora vypracuje riaditeľ spolu so sociálnym pracovníkom individuálny resocializačný plán klienta, čo tvorí neoddeliteľnú súčasť dohody o vykonávaní resocializačného programu.

Psychológ zostaví vo vstupnom období psychologickú anamnézu klienta. Na základe testov a osobných pohovorov dáva psychológ odporúčania na ďalší spôsob práce s klientom. Na konci resocializačného procesu vypracuje záverečné psychologické hodnotenie.

Vyhodnocovanie IRP:

- Vlastné: vedie sociálny pracovník – s týždennou pravidelnosťou (sebahodnotenie, tvorba vlastného rozvojového plánu – príloha č. 4).
- Odborné: uskutočňuje sociálny pracovník v spolupráci s ďalšími odborníkmi tímu, s mesačnou pravidelnosťou, podľa bodov tlačiva (príloha č. 5), ktorá odzrkadľuje základnú štruktúru IRP.
Prehodnotenie, uskutočnené sociálnym pracovníkom v spolupráci s ďalšími odborníkmi tímu, sa deje podľa rozvoja klienta a z hľadiska zmeny fázy resocializácie.

Úloha sociálneho kurátora:

Po obdržaní jeho odporúčania sú zapracované jeho návrhy a požiadavky, získané odborníkom centra v pohovore s ním, do IRP klienta. Postup klienta v programe je s orgánom SPODaSK prekonzultované v intervaloch s ním dohodnutých.

V centre sú vytvorené podmienky pre záujmovú činnosť, športovú činnosť, kultúrnu činnosť, rekreačnú činnosť a prejavenie náboženského vyznania a viery.

Voľnočasové aktivity

Voľnočasové aktivity vychádzajú zo záujmov a potrieb obyvateľov. Personál sa snaží vytvoriť prirodzenú atmosféru, dobré ovzdušie. Oblúbené sú športové aktivity, kultúrne programy, spoločné hry, spoločné výlety.

Možnosti na využívanie voľného času:

- knižnica – je voľne prístupná,
- spoločenské hry – sú voľne prístupné v spoločenskej miestnosti,
- televízor – cez týždeň sa môže zapínať iba po večeri, v sobotu po obede, v nedeľu je možné sledovať celý deň, ak v dome nie je iný program,
- posilňovňa – vo voľnom čase je prístupná každý deň do 21:00 hod.,
- iné športové možnosti – stolný tenis, basketbal v areáli, futbal na vlastnom ihrisku.

Predpisy zaoberajúce sa nábožnosťou

Prijatie do komunity nie je podmienené vierovyznaním. Rešpektujeme náboženské presvedčenie každého jednotlivca. Rôznorodosť v rámci komunity nie je pre nás negatívom, ba naopak, prežívame ju ako bohatstvo a zdroj pre rozvoj a obohatenie celej komunity. Zariadenie venuje pozornosť aj duchovným potrebám klientov: v stredu večer máme biblickú hodinu a v nedeľu v našej kaplnke ekumenickú bohoslužbu. Žiť lásku a vieru v kontexte komunity znamená konkrétnu aktivitu: tu a teraz.

Stabilní klienti majú možnosť na individuálnu nábožnosť počas návštev svojich príbuzných.

Forma zabezpečenia zdravotnej starostlivosti:

Do zariadenia prichádza pravidelne všeobecný lekár – raz týždenne (podľa potreby aj viackrát). Klienti však majú možnosť slobodného výberu všeobecného lekára, zostať u svojho doterajšieho. Lekárske vyšetrenie krvi alebo iného biologického materiálu, ak je podozrenie na požitie alkoholu alebo iných návykových látok, je zabezpečené cez všeobecného lekára. Ďalej je zabezpečená možnosť starostlivosti u zubného lekára.

Raz mesačne prichádza do zariadenia psychiater. Klientom sa venuje na individuálnych rozhovoroch a vedie o nich záznamy v ich psychiatrickej dokumentácii. Ak psychický stav klienta vyžaduje intenzívnejšiu starostlivosť, dostane ju priamo v ambulancii psychiatra.

Odborní lekári sú kontaktovaní podľa potreby. Na odborné vyšetrenia vozíme klientov väčšinou autom, ktorým disponuje zariadenie. Konzultácie s lekármi vedie riaditeľ zariadenia. Predpísané lieky vyzdvihuje v lekárni riaditeľ, prípadne sociálny pracovník. Vydávanie týchto liekov klientom má na starosti službukonajúci sociálny pracovník. Iné lieky ako lekárom predpísané, nemôže klient konzumovať a nemôže ich ani držať u seba.

Na rannej komunite je možnosť hlásiť sa na lekárske vyšetrenie; v prípade choroby, nevoľnosti treba upovedomiť službukonajúceho sociálneho pracovníka. Klient je povinný so svojimi problémami, chorobami vyhľadať lekára a kvôli uzdraveniu dodržiavať jeho pokyny, vrátiť sa na kontrolu.

Zabezpečenie prípravy na povolanie:

Treba konštatovať, že následkom závislosti je nabúraný psychický aj fyzický stav narkomana či alkoholika, gamblera – naše skúsenosti však ukázali, že tento stav sa dá zastaviť, ba dokonca obrátiť. Svojim programom im umožňujeme znížiť ich nevýhodu vo vedomostiach a zručnostiach. Pri prežívaní úspechu v učení, v tvorivej práci v chránenom prostredí sa ich osobnosť formuje v pozitívnom smere, klesajú ich poruchy v správaní, až nakoniec úplne zmiznú. Zrealizovaním komplexného rehabilitačného a resocializačného programu chceme predísť aj vytváraniu ďalších ťažkých sociálnych následkov v oblasti fyzickej výkonnosti a osobnostného (citového, vôľového a rozumového) vývinu.

Chceme dosiahnuť, aby klienti vnímali svoje možnosti reálne, aby sa nepodceňovali, ale ani nepreceňovali. Zrealizovaním rôznych aktivít plánujeme urobiť všetko, aby sa títo ľudia rozvíjali: či už v stavebných prácach, v práci na poliach, v záhrade, v kuchyni a vždy v budovaní vlastnej osobnosti.

Sme otvorení na zriadenie chránených pracovísk v spolupráci a s podporou Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny a podporujeme účasť klientov na rôznych rekvalifikačných kurzoch od tretej fázy resocializačného procesu.

Individuálne riešime prípady, keď niekto z klientov má záujem o začatie alebo pokračovanie v štúdiu na stredných alebo vysokých školách.

Práva a povinnosti klienta vo vzťahu k jednotlivým fázam resocializačného procesu a práva a povinnosti rodiča a iných blízkych osôb:

Klient môže udržiavať osobný kontakt s príbuznými formou návštev:

Obyvateľa RC môže navštevovať iba rodina, prípadne tí príbuzní, známi, ktorí ho podporujú, pomáhajú mu v resocializácii. Návšteva, osobný kontakt má byť podporná, v žiadnom prípade nesmie negatívne ovplyvniť klienta a priebeh resocializácie.

Návštevy sa môžu prijímať iba s vedomím vedenia centra (alebo s vedomím poverenej – službukonajúcej osoby). V rámci areálu strediska: priamo na izbe, v spoločenskej miestnosti, na nádvori, pod altánkom, v parku, poprípade v kaplnke.

Na návštevy nie je vyhradený čas, ale odporúčame využiť dobu osobného voľna klientov, v sobotu a v nedeľu po obede, keď zariadenie nemá organizovaný program.

I. fáza: Obyvatelia centra počas adaptačno-motivačnej fázy (prvé tri mesiace, alebo až do konca I. fázy, t.j. šiesteho mesiaca) nesmú opustiť centrum bez dozoru, sprievodu. Najskôr od štvrtého mesiaca resocializácie môže klient využiť svoju vychádzku na návštevu príbuzných: to znamená mesačne 1 víkendový deň (od 8.00 do 20.00 hod. alebo v 3. sobotu od 18.00 do nedele 20.00 hod.) v sprievode a pod dozorom príbuzných, známych.

Návšteva klienta zo strany príbuzných: od druhého mesiaca resocializácie 1x max. 2x za mesiac v poobedňajších hodinách v sobotu alebo v nedeľu v trvaní max. 1,5 hodiny.

Klient môže udržiavať s príbuznými telefonický kontakt, miestne z kancelárie alebo zo spoločných priestoroch centra, v trvaní 15-20 minút týždenne, prijímať poštové zásielky (listy, balíky) a posilať poštové zásielky (listy) – od druhého mesiaca resocializácie.

II. fáza: Zaradením do druhej fázy resocializačného pobytu má klient nárok na víkendové pobyty (mesačne 1x od 8.00 hod. v sobotu do nedele 20.00 hod.) v okruhu rodiny, známych. Za úspešné zvládnutie víkendových pobytov majú spoločnú zodpovednosť klient a jeho príbuzní poprípade jeho známi.

Návšteva klienta zo strany príbuzných: 1x max. 2x za mesiac v poobedňajších hodinách v sobotu alebo v nedeľu v trvaní 1,5 - 2 hodiny.

Klient môže udržiavať s príbuznými telefonický kontakt, miestne z kancelárie alebo zo spoločných priestoroch centra, v trvaní 15-20 minút týždenne, prijímať poštové zásielky (listy, balíky) a posilať poštové zásielky (listy).

III. fáza: V tretej fáze má klient nárok na dlhšie pobyty v rodinnom kruhu (4 dni v mesiaci – buď 2x od 8.00 hod. v piatok do soboty 20.00 hod. alebo v 3. sobotu od 18.00 do pondelka 20.00 hod.) aby navzájom budovali rodinné vzťahy, plánovali spoločný program a podľa potreby venovali čas na riešenie úradných záležitostí.

Návšteva klienta zo strany príbuzných: 1x max. 2x za mesiac v poobedňajších hodinách v sobotu alebo v nedeľu v trvaní 1,5 - 2 hodiny.

Klient môže udržiavať s príbuznými telefonický kontakt, miestne z kancelárie alebo zo spoločných priestoroch centra, v trvaní 15-20 minút týždenne, prijímať poštové zásielky (listy, balíky) a posilať poštové zásielky (listy).

V odôvodnených prípadoch pod dozorom v kancelárii alebo v služobnej miestnosti má klient prístup k Internetu.

Od 9. mesiaca má klient nárok v odôvodnených prípadoch na jednu ďalšiu vychádzku, ktorá môže zahŕňať aj všedný deň.

V prípade, ak sa klient na základe svojho práva slobodnej voľby lekára rozhodne ostať v evidencii u svojho doterajšieho všeobecného lekára, alebo je potrebné jeho vyšetrenie odborným lekárom, klient môže opustiť centrum na čas lekárskeho vyšetrenia – v I. fáze (alebo v izolačnej dobe) iba sprievodom rodinných príslušníkov alebo zamestnanca centra.

V prípade klienta, ktorého trvalé bydlisko je vo vzdialenosti nad 100 km, dĺžku vychádzky riešime individuálne.

V centre sa zaručuje listové tajomstvo a tajomstvo slovných informácií. Centrum popritom povoľuje pre klienta udržiavanie kontaktu len s tými rodinnými príslušníkmi, poprípade inými osobami, ktoré klienta v jeho resocializácii a v napredovaní podporujú.

Klient môže mať vlastný mobilný telefón: ale nie u seba. Tie sú uschovávané v kancelárii centra a v dohodnutom čase (od druhého mesiaca resocializácie) si ho klient môže vyzdvihnúť.

Klienti pri plánovaní návštev svojich príbuzných, známych majú uprednostňovať organizované programy v centre (napr. 3. soboty, organizované 1. nedele).

Každý klient je zodpovedný za seba, za ostatných, za dodržiavanie domáceho poriadku. Prinesené osobné veci nemôžu narúšať cieľ zariadenia ani spolubývajúcich. Za úschovu a za poriadok svojich osobných vecí sú zodpovední sami klienti. Za cennosti, ktoré sú u obyvateľov, stredisko nenesie žiadnu zodpovednosť. Tieto môže držať každý u seba iba na vlastnú zodpovednosť. Cenné veci nestrážime. Veci, ktoré si priniesol klient, ostávajú jeho majetkom, tie, ktoré mu boli pridelené, sú majetkom organizácie. Na izbách sa môže zdržiavať len ten, kto tam býva. Nesmie si nič zobrať z vecí ostatných, nesmie sa dotýkať osobných vecí druhých. Po večierke je každý povinný zdržiavať sa na vlastnej izbe od 22:00 do 06:00 hodiny.

Pravidlá resocializačného programu

Klient je povinný riadiť sa resocializačným programom centra:

- dodržiavať denný rozvrh
- zúčastniť sa na skupinách s resocializačným účinkom
- zúčastniť sa pracovnej výchove podľa zdravotného stavu
- zdržiavať sa každej formy agresie
- zdržiavať sa používania psychotropných látok a ich poskytovania ostatným
- zdržiavať sa nelátkových závislostí a ich sprístupnenia ostatným
- rešpektovať duchovnosť strediska
- rešpektovať autoritu a odporúčania odborných pracovníkov
- rešpektovať súkromie ostatných klientov
- rešpektovať časové a priestorové obmedzenie, ktoré sú v záujme jeho resocializácie
- rešpektovať zákaz alebo obmedzený prístup k elektronickým zariadeniam pôsobiacim závislosť
- používať len vyhradené miesto na fajčenie
- dodržiavať osobnú hygienu
- starať sa o čistotu izby a spoločných priestorov podľa jeho zodpovednosti
- dodržiavať bezpečnostné a protipožiarne predpisy
- používať majetok strediska podľa predpisov a ich účelnosti

Opatrenia na predchádzanie porušovania resocializačného programu:

- opis resocializačného programu je k dispozícii na každej izbe
- opis resocializačného programu je vyvesený v spoločenskej miestnosti na nástenke
- na komunitách s týždennou pravidelnosťou hodnotíme ich dodržiavanie.

Vychádzame z faktu, že naši klienti a ich rodinní príslušníci sú plnoletými fyzickými osobami. Naši klienti k nám prichádzajú dobrovoľne. Pri starostlivosti o nich sa zameriavame predovšetkým na to, aby za svoje činy a slová prijali vlastnú zodpovednosť.

Komunita drží zrkadlo klientovi, ktorý nedodržel niektoré pravidlo resocializačného procesu.

Klientovi dávame možnosť, aby žiadal o osobný rozhovor s niektorým odborníkom a hovoril o svojich problémoch.

Zodpovední členovia komunity sa snažia pomáhať, aby klient, ktorý nedodržel niektoré pravidlá resocializačného programu, sa stal schopným na zmenu a dokázal napredovať.

Pri porušení pravidiel resocializačného programu centra sa postupuje:

1. Odborný zamestnanec centra konfrontuje klienta v osobnom rozhovore, preberie s ním jeho čin.
2. Klient skladá počet o svojom čine pred komunitou, berie zaň zodpovednosť.
3. Klient prijíma následky svojho správania: koriguje ho; v prípade recidívy sa začína preňho odznova trojmesačná izolačná doba.

Výchovné prostriedky, ktoré je možné použiť za nedodržanie resocializačného programu:

- výchovný prostriedok používame iba v prípade, keď niektorý z klientov mal recidívu. Po prejednaní recidívy aj pred komunitou – a keď je klient ochotný nápravy –, ponúkneme mu možnosť prijať vo vlastnom záujme trojmesačnú izolačnú dobu (tento výchovný prostriedok aplikujeme v I., v II. aj v III. fáze resocializácie). Po uplynutí izolačnej doby s klientom poprípade aj s jeho rodinnými príslušníkmi jeho celý resocializačný proces prehodnotíme.
- dôvody na vylúčenie z resocializačného programu:
  - po recidíve, keď klient nie je schopný nápravy,
  - keď klient nespolupracuje,
  - keď je klient agresívny,
  - keď klient fajčí v obytných priestoroch.

Ochrana záujmov – právna ochrana

Možnosť prehodnotenia výchovného prostriedku je prostredníctvom fóra pre ochranu záujmov alebo správnej rady organizácie.

Predkladanie sťažností a ich riešenie:

Každý klient má právo na sťažnosť počas svojho pobytu v stredisku. Na tento krok má v prvom rade možnosť verejne, počas spoločných sedení, alebo individuálne u riaditeľa zariadenia.

Správna rada neziskovej organizácie Nádej – Reménység vytvorila Fórum na ochranu záujmov, aby chránilo klientov a pracovníkov zariadenia. Nakoľko to tak cítia, môžu sa obrátiť na Fórum na ochranu záujmov.

Práca Fóra na ochranu záujmov:

- jeho členovia sú zástupcami klientov, ich príbuzných,
- zastupujú pracovníkov strediska
- a Správnu radu neziskovej organizácie.

Členovia Fóra sú vo funkcii na základe zvolenia až do ich odvolania, v počte 4 osôb.

Predstavitelia klientov sa volia na spoločnom sedení, predstaviteľ za rodičov na tretej sobote.

Menný zoznam zvolených členov je k nahliadnutiu na nástenke strediska.

Fórum na ochranu záujmov rozhoduje o predložených sťažnostiach v rámci strediska a do 30 dní upovedomí predkladajúceho o výsledku vyšetrenia sťažnosti. Sťažnosť je potrebné predložiť pred Fórum na ochranu záujmov v písomnej podobe!

Predkladajúci sa môže obrátiť na správnu radu neziskovej organizácie Nádej – Reménység, ak Fórum na ochranu záujmov:

- neprešetrilo sťažnosť v danej časovej lehote,
- prípadne s rozhodnutím nesúhlasí.

Evidencia o vykonaných výchovných opatreniach sa robí len v prípade recidívy: znova aplikovaná izolačná doba a prehodnotenie resocializačného procesu sú zaznamenané v individuálnom rozvojovom pláne klienta. Prípade recidívy a postup priebehu určenia výchovného prostriedku sú prekonzultované so sociálnym kurátorom.

Postup v rizikových situáciách

Pravidlá určujúce predčasné ukončenie právneho vzťahu so zariadením:

Ak niekto – využívajúc svoju slobodnú vôľu – chce opustiť stredisko predčasne, prerušením programu, je povinný odovzdať podľa inventárneho zoznamu izby všetok zariadenie, posteľné prádlo a ostatné veci strediska – a písomne potvrdiť u službukonajúceho sociálneho pracovníka. O prípadných nedostatkoch treba spraviť inventarizáciu. Bez tohto odovzdania a prevzatia nemôže opustiť stredisko. Osoba, ktorá je na odchode zo strediska, je povinná zobrať so sebou všetky svoje osobné veci. V prípade prekážok je povinná sa pre nich hlásiť do doby dohodnutej s riaditeľom. Po tejto lehote stredisko ukončí právny vzťah s klientom a ďalej neberie za tu nechané veci žiadnu zodpovednosť.

Tento predpis sa vzťahuje aj na tých klientov, ktorí odchádzajú zo strediska po dokončení resocializačného programu. Chceme zdôrazniť to, že ani okamžitý odchod zo strediska nie je dôvodom na oslobodenie od týchto povinností.

Prípady úrazov a nehôd:

Každý je povinný podľa svojich možností poskytnúť ranenému pomoc.

V prípade menších poranení poskytne prvú pomoc službukonajúci pracovník alebo vedenie strediska. Lekárničky s potrebným vybavením sú umiestnené v izbe riaditeľa – lekára, v služobnej miestnosti a v kuchyni. Ak sa stane vážnejšie poranenie, okamžite sa treba obrátiť na službukonajúceho pracovníka, ktorý je povinný okamžite zavolať pomoc. Telefónne číslo prvej pomoci sa nachádza aj na nástenke.

Iné nepredvídané udalosti (požiar, vytopenie, atď.)

Povinnosti všetkých službukonajúcich zamestnancov:

- privolať pomoc (hasičov, lekára, atď.),
- vyprázdniť budovu,
- obyvateľov premiestniť do bezpečia.

V prípade prítomnosti vedúceho strediska je jeho zodpovednosťou koordinovať; ak nie je prítomný, zamestnanci určia spomedzi seba zodpovedné osoby, ktoré usporiadajú činnosti.

Pravidlá pre prípad odcudzenia alebo poškodenia majetku zariadenia

Každý klient nesie morálne a hmotné následky za prípadné nezodpovedné zaobchádzanie so zariadením centra a majetkom druhého klienta. V prípade poškodenia alebo odcudzenia rozhoduje o škode a o hmotnej zodpovednosti riaditeľ strediska. Toto môže byť maximálne do 100% trhovej hodnoty poškodeného alebo odcudzeného predmetu centra, druhého klienta.

Na ovládanie spoločných zariadení (TV, video, hry) sa vzťahuje osobitný predpis; tieto môžu ovládať len osoby na to určené.

Centrum ponúka túto následnú odbornú pomoc po ukončení resocializačného programu:

- špeciálne sociálne poradenstvo (podrobný opis vid'. vyššie),
- priestor na stretávanie svojpomocnej skupiny bývalých klientov,
- podľa záujmu odborné prednášky na posedeniach svojpomocnej skupiny.